

Uniforme meetmethode voor biodiversiteit

Het meten van biodiversiteit gebeurt in Europa op uiteenlopende manieren. Hierdoor zijn gegevens niet goed te vergelijken. Rob Jongman werkt in het project EBONE aan een uniforme methode.

In alle Europese lidstaten wordt biodiversiteit gemonitord, vanuit de lucht en met veldobservaties, zodat nieuw beleid gebaseerd kan worden op de stand van de biodiversiteit. Maar de methode van monitoring verschilt, vertelt Rob Jongman van Alterra. Waar veldwerkers in het ene land biodiversiteit meten door alle planten te tellen, tellen ze in andere landen alleen de aantallen soorten. En wordt in Tsjechië per vierkante meter geteld, in Frankrijk tellen ze per vierkante kilometer. Ook de wijze van noteren kan verschillen, en de interpretatie van welk type habitat onder een bepaalde noemer

valt. Verder kunnen binnen landen methoden verschillen: de voor de monitoring verantwoordelijke regio of provincies houden er soms elk hun eigen methode op na. Het Europees Thematisch Centrum voor Biodiversiteit voegt al die gegevens bij elkaar. 'Maar omdat de gegevens niet met elkaar te vergelijken zijn, is niet goed te zeggen wat er met de biodiversiteit in Europa gebeurt', zegt Jongman. Het vierjarige project EBONE, dat loopt tot 2012, beoogt dit probleem op te lossen. Jongman heeft een sleutel ontwikkeld waarmee gegevens van verschillende herkomst

om te rekenen zijn, zodat je ze wel kunt vergelijken. Tegelijkertijd werkt Jongman aan een uniforme methode die voor alle lidstaten uitvoerbaar en betaalbaar is. Zo zijn er handleidingen gekomen met bijvoorbeeld definities van habitats en software voor veldcomputers. In 2010 wordt de methode in het veld getest. EBONE is de Europese bijdrage aan GEOSS, het *Global Earth Observation System of Systems*. Uiteindelijk kan de methode van EBONE wereldwijd toegepast worden.

Domein	Kennisbasis Groen en blauwe ruimte
Informatie:	www.ebone.wur.nl
Contact:	Rob.Jongman@wur.nl 0317 - 48 18 24

Waar een plant zich thuis voelt

Waar voelt een plantensoort zich het beste thuis, waar echt niet, en hoe reageert hij op veranderingen. Voor veel soorten zijn die gegevens te vinden in een nog altijd groeiende database met abiotische randvoorwaarden. Hij bevat ook steeds meer klimaatgerelateerde informatie.

In de internetdatabase is voor heel veel plantensoorten opgenomen in welke omgeving ze kunnen gedijen: bij welke grondwaterstand, zuurgraad en concentratie van nutriënten. De database is bedoeld voor iedereen die wil weten wat er in een bepaalde omgeving kan groeien.

De database stamt uit de jaren negentig en wordt continu aangevuld. Hij bevat tal van gegevens van binnen en buiten Alterra, abiotische data en analyses van bodemparameters gekoppeld aan vegetaties. Er is begonnen met de makkelijkste en meest voor de hand liggende condities waar veel data van beschikbaar waren, te weten zuurgraad en grondwaterstand. Over nutriënten als stikstof, kalium, magnesium is veel minder bekend. 'Voor Nederland weten we van zeventuizend plekken de samenstelling van de vegetatie en bodem-pH', vertelt Wieger Wamelink van Alterra. 'Voor nitraat weten we dat pas van duizend plekken. Als je Nederland goed in kaart wilt hebben, heb je gegevens nodig van tienduizend plekken.'

In de praktijk wordt voor habitatgebieden al op basis van de database – in plaats van via

nieuw en duur veldonderzoek – de abiotiek bepaald aan de hand van aanwezige plantensoorten. Onderzoek dat is gedaan om deze toepassing in Gelderland te controleren, liet zien dat deze werkwijze voor stikstof, fosfor, magnesium en calcium heel aardig opging. Voor nitraat, ammoniak en fosfaat was in Gelderland toepassing nog lastig, waar het over heel Nederland wel redelijk goed ging. De onderzoekers kijken nog hoe dat komt. Sinds vorig jaar worden voor de database ook Europese data verzameld en ingebouwd. Dit betreft vooral soorten die net aan onze grenzen voorkomen. 'Er zitten al meer bui-

tenlandse dan Nederlandse data in', vertelt Wamelink. 'Daarnaast zitten er nu ook klimaatgegevens in, gerelateerd aan plantensoorten, zoals temperatuur, neerslag en percentage wolkenbedekking. Zo kunnen we nog beter gaan zeggen welke soorten hier voor kunnen gaan komen.'

Cluster	Natuur, landschap en platteland
Informatie:	www.abiotic.wur.nl
Contact:	Pieter.Slim@wur.nl 0317 - 48 59 07 Wieger.Wamelink@wur.nl 0317 - 48 59 17

Veerpluis in een duinvallei op Vlieland.